

ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 14, Sayı: 179, Ağustos 2026, s. 88-101

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.95079>

Yayın Geliř Tarihi / Article Arrival Date
23.06.2026

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.08.2026

Dr. Öğr. Üyesi Şerif GAYRETLİ
Dicle Üniversitesi, Müzik Bölümü
serif.gayretli@dicle.edu.tr
Orcid:0000-0002-4517-8561

Halil İbrahim KAYADAĞ
Dicle üniversitesi
Kayadagibrahimhalil7@gmail.com
Orcid: 0009-0006-0958-8447

ÖZEL MÜZİK KURSLARINDA VELİ BEKLENTİLERİNİN KARŞILANMA DÜZEYİ

Öz

Bu araştırma, özel müzik kurslarına devam eden çocukların velilerinin beklentilerini ve bu beklentilerin kurumlar tarafından karşılanma düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini, çocukları özel müzik eğitimi alan veliler oluşturmaktadır. Betimsel tarama modelindeki bu çalışmada veriler, çocukların demografik özellikleri, çalgı çalışma alışkanlıkları ve kursun niteliğine yönelik 16 soruluk bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre veli beklentilerinin genel olarak yüksek düzeyde karşılandığı görülmüştür. Alt boyutlar incelendiğinde; velilerin en yüksek memnuniyet duyduğu alanların eğitmenin öğrenci ile iletişimi ve eğitmenin müzikal yeterliliği olduğu; buna karşın kursun fiziki şartlarının beklentilerin en düşük oranda karşılandığı alan olduğu belirlenmiştir. Ayrıca istatistiksel analizler sonucunda, veli beklentilerinin karşılanma düzeyinin çalgı eğitimine başlama nedenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ancak öğrencinin cinsiyeti, yaşı ve velinin eğitim durumu gibi değişkenlere göre anlamlı bir farklılık sergilemediği saptanmıştır. Elde

edilen sonuçlar, özel müzik eğitiminde pedagojik ve müzikal niteliğin fiziksel imkânlardan daha öncelikli bir memnuniyet kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Müzik Eğitimi, Veli Beklentileri, Memnuniyet Düzeyi, Özel Müzik Kursları, Çalgı Eğitimi.

THE LEVEL OF MEETING PARENTAL EXPECTATIONS IN PRIVATE MUSIC COURSES

Abstract

This study aims to determine the expectations of parents whose children attend private music courses and to examine the extent to which these expectations are met by educational institutions. The sample of the study consisted of parents whose children receive private music education. In this descriptive survey study, data were collected through a 16-item questionnaire that included questions regarding children's demographic characteristics, instrument practice habits, and perceptions of the quality of the music course. The findings revealed that parental expectations were generally met at a high level. Examination of the sub-dimensions indicated that parents were most satisfied with the instructor–student communication and the musical competence of the instructors, whereas the physical conditions of the courses were identified as the area in which expectations were met at the lowest level. Furthermore, statistical analyses showed that the level of meeting parental expectations differed significantly according to the reason for starting instrument education. However, no significant differences were found based on variables such as the student's gender, age, or the educational level of the parents. The results suggest that pedagogical and musical quality constitute more important sources of parental satisfaction than physical facilities in private music education settings.

Keywords: Music Education, Parental Expectations, Satisfaction Level, Private Music Courses, Instrument Education.

GİRİŞ

Müzik eğitimi, bireyin estetik duyarlılığını geliştirmesinin yanı sıra bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor gelişimini destekleyen çok boyutlu bir eğitim alanı olarak değerlendirilmektedir (Kaya, 2025). Araştırmalar, müzikle ilişkili etkinliklerin bireylerin kendilerini ifade etme becerilerini geliştirdiğini, sosyal ilişkilerini güçlendirdiğini ve özgüven düzeylerini artırdığını ortaya koymaktadır (Azbağ ve Altun, 2025; Güven ve Erol, 2019). Özellikle çocukluk döneminde sürdürülen müzik eğitiminin bilişsel gelişim, dikkat, konsantrasyon ve düşünme becerileri üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu, aynı zamanda çocukların kendilerini ifade etme yeterliklerine katkı sağladığı belirtilmektedir (Kaya, 2025; Peng vd., 2025). Bu bağlamda müzik eğitimi, bireylere yalnızca sanatsal beceriler kazandıran bir süreç değil; bilişsel, duygusal, sosyal ve devinışsel gelişim alanlarını destekleyen önemli bir eğitim aracı olarak görülmektedir (Düztaban, 2024).

Müzik eğitiminin bireysel gelişime sağladığı katkılar, ailelerin çocuklarını okul dışı müzik etkinliklerine yönlendirmelerinde etkili olmaktadır. Bu doğrultuda özel müzik kursları, örgün eğitim kurumlarında sunulan genel müzik eğitiminin ötesine geçerek öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine uygun daha yoğun ve bireyselleştirilmiş öğrenme ortamları sağlamaktadır. Müzik etkinliklerinin çocukların müziksel gelişimlerinin yanı sıra bilişsel ve

sosyal becerilerinin gelişimini de desteklediği belirtilmektedir (Kawase ve Kitabayashi, 2023). Benzer şekilde özel müzik eğitimi, öğrencilerin müzikal gelişimlerinin yanı sıra bilişsel ve duygusal gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan bireyselleştirilmiş öğretim uygulamalarını kapsamaktadır (Sembiring vd., 2025). Araştırmalar, müzik eğitiminin öğrencilerin yaratıcılık, öz disiplin, akademik performans ve sosyal becerilerinin gelişimine katkı sağlayabildiğini göstermektedir (Auh vd., 2021; Ismail, 2014; Cui ve Xie, 2024). Bu nedenle özel müzik kursları günümüzde yalnızca müzik öğretimi sunan kurumlar olarak değil, bireyin çok yönlü gelişimini destekleyen eğitim ortamları olarak değerlendirilmektedir.

Özel müzik eğitiminin etkililiğini belirleyen önemli unsurlardan biri de ailelerin eğitim sürecine katılım düzeyidir. Araştırmalar, ebeveynlerin müzik eğitime yönelik tutum ve beklentilerinin öğrencilerin motivasyonlarını, müzik etkinliklerine katılımlarını ve çalışma alışkanlıklarını etkileyebildiğini göstermektedir (Zulkifli, 2013; Koops, 2018). Bununla birlikte ebeveynlerin okul etkinliklerine katılım göstermeleri, öğretmenlerle iş birliği içinde olmaları ve öğrencilerin evdeki çalışma süreçlerini desteklemeleri, müzikal gelişimin desteklenmesinde ve öğrenme çıktılarının güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Yanhua ve Ayo, 2024). Ebeveyn desteğinin yalnızca maddi katkıyla sınırlı olmadığı; uygun çalışma ortamının sağlanması, eğitim materyallerinin temin edilmesi, performansların takip edilmesi ve öğrencilerin duygusal açıdan desteklenmesi gibi farklı boyutları kapsadığı belirtilmektedir (Koops, 2018).

Velilerin özel müzik kurslarından beklentileri ise oldukça geniş bir çerçevede şekillenmektedir. Aileler, çocuklarının yalnızca bir çalgı çalmayı öğrenmelerini değil; bilişsel gelişimlerinin desteklenmesini, özgüven kazanmalarını, sosyal beceriler geliştirmelerini ve sanatsal bakış açılarını güçlendirmelerini de beklemektedirler (Auh vd., ve Hwang, 2021; Ismail, 2014; Cui ve Xie, 2024). Bunun yanında eğitim ortamının niteliği, ders içerikleri, öğretim yöntemleri, öğretim kadrosuna ilişkin beklentiler ve kurumların fiziksel olanakları öğrenci ve veli memnuniyetini etkileyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır (Ustaoğlu ve Barış, 2025; Yıldırım ve Aksoy, 2025; Zhi-ping vd., 2024). Özellikle öğretmen-öğrenci etkileşiminin niteliği ve öğretmenin öğrenciyi motive edebilme kapasitesi, ailelerin kuruma yönelik değerlendirmelerini doğrudan etkileyebilmektedir (Zhi-ping vd., 2024).

Öğretmen, öğrenci ve veli arasında kurulan iş birliği ve etkili iletişim, tarafların eğitim sürecindeki rollerini daha iyi anlamalarına katkı sağlamakta ve müzik eğitiminin niteliğini destekleyen temel unsurlardan biri olarak görülmektedir (Szűcs vd., 2023). İlgili alanyazın incelendiğinde müzik eğitiminin bireysel gelişime etkileri, aile katılımı, öğrenci motivasyonu ve öğretmen görüşleri üzerine çok sayıda araştırmanın gerçekleştirildiği görülmektedir. Bununla birlikte mevcut çalışmaların önemli bir bölümünün özel okullar ve özel yetenekli öğrencilere yönelik eğitim ortamlarında yürütüldüğü dikkat çekmektedir (Ustaoğlu ve Barış, 2025; Yıldırım ve Aksoy, 2025). Ayrıca özel müzik eğitimi bağlamında gerçekleştirilen çalışmaların büyük ölçüde velilerin çocuklarını müzik eğitime yönlendirme nedenleri ve beklentileri (Zulkifli, 2013) ya da öğrencilerin beklenti ve memnuniyet düzeyleri (Zhi-ping vd., 2024) üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Bu durum, bağımsız özel müzik kurslarında velilerin beklentilerinin hangi boyutlarda şekillendiğinin ve bu beklentilerin ne ölçüde karşılandığının belirlenmesine yönelik araştırmalara duyulan gereksinimi ortaya koymaktadır. Özellikle öğretmen niteliği, fiziksel koşullar, iletişim süreçleri ve sunulan eğitim hizmetinin kalitesine ilişkin veli

değerlendirmelerinin bütüncül bir yaklaşımla incelenmesi, özel müzik kurslarının geliştirilmesine yönelik önemli veriler sağlayacaktır. Bu araştırma, özel müzik kurslarına devam eden öğrencilerin velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyini belirlemeyi ve bu süreci etkileyen değişkenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, özel müzik kurslarında eğitim alan öğrencilerin velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyini belirlemeyi amaçlayan nicel bir çalışmadır. Araştırmada mevcut durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, var olan bir durumu kendi koşulları içerisinde olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarından biridir (Karasar, 2020).

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde olasılıksız örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntemin tercih edilmesinde katılımcılara erişim kolaylığı sağlaması ve veri toplama sürecinin kısa sürede tamamlanabilmesi etkili olmuştur.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, özel müzik kurslarında eğitim alan öğrencilerin velilerinden oluşan toplam 32 gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcılar farklı eğitim düzeylerine ve çocuklarının müzik eğitimi deneyimlerine sahip velilerden oluşmaktadır. Bu doğrultuda, özel müzik kurslarında sunulan eğitim hizmetlerine ilişkin veli değerlendirmelerinin farklı demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalgı türü, çalgı eğitimine başlama nedeni ve eğitim süresi değişkenleri açısından değerlendirilmiş, elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları ile sunulmuştur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu bölümde öğrencinin yaşı, cinsiyeti, eğitim aldığı çalgı türü, çalgı eğitimine başlama nedeni, eğitim süresi ve velinin eğitim durumu gibi değişkenlere ilişkin bilgiler toplanmıştır.

İkinci bölümde ise velilerin özel müzik kurslarında sunulan eğitim hizmetlerine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik beş maddelik Likert tipi ölçek yer almaktadır. Ölçek; kursun fiziksel koşulları, eğitmenin müzikal yeterliği, eğitmenin öğrenciyle iletişimi, öğrenciyi çalışmaya teşvik etme düzeyi ve öğrencinin çalgı performansına ilişkin veli değerlendirmelerini kapsamaktadır. Ölçek maddeleri “1 = Kesinlikle Katılıyorum” ile “5 = Kesinlikle Katılmıyorum” arasında puanlanmıştır.

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alpha güvenirlik analizi yapılmış ve güvenirlik katsayısı .829 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değer, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler istatistiksel paket program aracılığıyla analiz edilmiştir. Öncelikle katılımcıların demografik özelliklerini ve ölçek maddelerine verdikleri yanıtları betimlemek amacıyla frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (M) ve standart sapma (SS) değerleri hesaplanmıştır.

Ölçeğin güvenirliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Örneklem büyüklüğünün sınırlı olması nedeniyle gruplar arası karşılaştırmalarda nonparametrik testlerden yararlanılmıştır. İki grup içeren değişkenlerde Mann–Whitney U testi, ikiden fazla grup içeren değişkenlerde ise Kruskal–Wallis H testi kullanılmıştır. Çocuğun yaşı ile veli beklentilerinin karşılama düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Spearman sıra farkları korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada istatistiksel anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir ($p < .05$).

BULGULAR VE YORUM

Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 1.

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	22	68.8
Kız	10	31.2
Toplam	32	100.0

Tablo 1'de katılımcıların cinsiyet dağılımı sunulmuştur. Bulgular incelendiğinde öğrencilerin %68.8'inin erkek, %31.2 sinin ise kız olduğu görülmektedir. Bu sonuç, araştırma grubunun ağırlıklı olarak erkek öğrencilerden oluştuğunu göstermektedir.

Tablo 2.

Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişken	N	Min	Max	Ort.	SS
Çocuğun yaşı	32	5.00	24.00	14.28	4.43

Katılımcı öğrencilerin yaşları 5 ile 24 arasında değişmektedir. Öğrencilerin yaş ortalaması 14.28 (SS = 4.43) olarak bulunmuştur. Bu sonuç, araştırma grubunun ağırlıklı olarak ergenlik dönemindeki öğrencilerden oluştuğunu göstermektedir.

Tablo 3.

Katılımcıların Eğitim Aldıkları Çalgı Türlerine Göre Dağılımı

Çalgı Türü	n	%
Piyano	10	31.3
Bağlama	8	25.0
Gitar	7	21.9

Çalgı Türü	n	%
Keman	6	18.8
Diğer	1	3.1
Toplam	32	100.0

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin en fazla piyano (%31.3) eğitimi aldığı görülmektedir. Piyanyoyu sırasıyla bağlama (%25.0), gitar (%21.9) ve keman (%18.8) izlemektedir. Diğer çalgıları tercih eden öğrenci oranının ise oldukça düşük olduğu (%3.1) belirlenmiştir.

Tablo 4.

Katılımcı Velilerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	n	%
Lise	10	31.3
Ön lisans	9	28.1
Ortaöğretim	6	18.8
Lisans	4	12.5
Lisansüstü	3	9.4
Toplam	32	100.0

Tablo 4'te katılımcı velilerin eğitim durumlarına ilişkin dağılım sunulmuştur. Bulgular incelendiğinde velilerin büyük bölümünün lise (%31.3) ve ön lisans (%28.1) mezunu olduğu görülmektedir. Velilerin %18.8'inin ortaöğretim, %12.5'inin lisans ve %9.4'ünün lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, araştırmaya katılan velilerin farklı eğitim düzeylerinden oluştuğunu, ancak örnekleme lise ve ön lisans mezunu velilerin daha yüksek oranda temsil edildiğini göstermektedir.

Tablo 5.

Çalgı Eğitimine Başlama Sebepleri

Sebepler	n	%
Kendisi karar verdi	17	53.1
Veli karar verdi	8	25.0
Öğretmeni yönlendirdi	5	15.6
Arkadaşlarından etkilendi	2	6.3
Toplam	32	100.0

Tablo 5'te öğrencilerin çalgı eğitimine başlama sebeplerine ilişkin dağılım sunulmuştur. Bulgular incelendiğinde öğrencilerin yarısından fazlasının (%53.1) çalgı eğitimine kendi isteğiyle başladığı görülmektedir. Katılımcıların %25.0'ında çalgı eğitimine başlama kararının veli tarafından verildiği, %15.6'sında ise öğretmen yönlendirmesinin etkili olduğu belirlenmiştir. Arkadaşlarından etkilenecek çalgı eğitimine başlayan öğrencilerin oranı ise %6.3'tür. Bu bulgular, öğrencilerin çalgı eğitimine başlama sürecinde bireysel isteklerin diğer etkenlere göre daha belirleyici olduğunu göstermektedir.

Tablo 6.

Çalgı Eğitimi Alma Süresi

Süre	n	%
3-5 ay	6	18.8
6 ay-1 yıl	9	28.1
1-2 yıl	7	21.9

3-4 yıl	4	12.5
4 yıldan fazla	6	18.8
Toplam	32	100.0

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların çalgı eğitimi alma sürelerinin farklılık gösterdiği görülmektedir. Katılımcıların en büyük bölümünün (%28.1) 6 ay-1 yıl arasında çalgı eğitimi aldığı belirlenmiştir. Bunu sırasıyla 1-2 yıl (%21.9), 3-5 ay (%18.8), 4 yıldan fazla (%18.8) ve 3-4 yıl (%12.5) süreyle çalgı eğitimi alan öğrenciler izlemektedir. Elde edilen dağılım, araştırma grubunun çalgı eğitimi deneyimi bakımından heterojen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğe İlişkin Betimsel ve Güvenirlik Bulgular

Tablo 7.

Veli Beklentilerinin Karşılama Düzeyine İlişkin Betimsel İstatistikler (N = 32)

Madde	Ort. (M)	SS
Çalgı eğitmeninin öğrenciyi çalışmaya teşvik etmesinden memnuniyet	1.44	0.80
Çocuğun çalgı performansından memnuniyet	1.59	0.80
Kursun fiziki şartlarından memnuniyet	1.81	1.00
Eğitmenin müzikal yeterliliğinden memnuniyet	1.41	0.50
Eğitmenin öğrenci ile iletişiminden memnuniyet	1.25	0.44
Genel puan	1.50	0.57

Tablo 7 incelendiğinde velilerin beklentilerinin karşılama düzeyine ilişkin genel puan ortalamasının 1.50 (SS = 0.57) olduğu görülmektedir. Ölçek puanlarının düşük olması daha yüksek memnuniyet düzeyini ifade etmektedir. Bu doğrultuda velilerin en yüksek memnuniyet düzeyinin eğitmenin öğrenci ile iletişimine ilişkin maddede (M = 1.25), en düşük memnuniyet düzeyinin ise kursun fiziki şartlarına ilişkin maddede (M = 1.81) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte tüm maddelerde ortalamaların düşük düzeyde olması, velilerin genel olarak kurs hizmetlerinden memnun olduklarını göstermektedir.

Tablo 8.

Veli Beklentileri Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach's α
Veli Beklentileri Ölçeği	5	.829

Tablo 8 incelendiğinde Veli Beklentileri Ölçeği'nin Cronbach's Alpha güvenirlilik katsayısının .829 olduğu görülmektedir. Bu değer ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Araştırma Sorularına İlişkin Bulgular

Tablo 9.

Cinsiyete Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Erkek	22	15.45	87.00	-0.96	.339
Kız	10	18.80			

Çocukların cinsiyetlerine göre veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Mann–Whitney U testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda kız öğrencilerin sıra ortalamasının (18.80) erkek öğrencilerin sıra ortalamasından (15.45) daha yüksek olduğu görülmekle birlikte bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($U = 87.00$, $Z = -0.96$, $p = .339$). Bu bulgu, veli beklentilerinin karşılanma düzeyinin öğrencilerin cinsiyetine göre değişmediğini göstermektedir.

Tablo 10.

Velinin Eğitim Durumuna Göre Kruskal–Wallis Testi Sonuçları

Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Anlamlı Farklılık	Etki Büyüklüğü (ϵ^2)
Ortaöğretim	6	20.58	6.87	.143	Yok	.10
Lise	10	14.20				
Lisans	4	20.38				
Ön lisans	9	12.00				
Lisansüstü	3	24.33				

Velilerin eğitim durumlarına göre veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal–Wallis H testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda velilerin eğitim durumlarına göre veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, $H(4) = 6.87$, $p = .143$. Sıra ortalamaları incelendiğinde en yüksek değer lisansüstü mezunu velilerde ($SO = 24.33$), en düşük değerin ise ön lisans mezunu velilerde ($SO = 12.00$) olduğu görülmüştür. Bununla birlikte gruplar arasındaki bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı değildir. Etki büyüklüğü değeri ($\epsilon^2 = .10$), eğitim durumu değişkeninin orta düzeye yakın bir etkiye sahip olabileceğini düşündürmektedir. Bununla birlikte elde edilen farklılık istatistiksel olarak anlamlı olmadığından, eğitim düzeyinin veli beklentilerinin karşılanma düzeyi üzerinde belirleyici bir etkisi olduğu söylenemez.

Tablo 11.

Çalgı Türüne Göre Kruskal–Wallis Testi Sonuçları

Çalgı Türü	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Anlamlı Farklılık	Etki Büyüklüğü (ϵ^2)
Gitar	7	19.07	3.07	.547	Yok	.00
Piyano	10	14.75				
Keman	6	19.17				
Bağlama	8	13.44				
Diğer	1	24.50				

Veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinin öğrencilerin eğitim aldıkları çalgı türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal–Wallis H testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda çalgı türlerine göre veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, $H(4) = 3.07$, $p = .547$. Sıra ortalamaları incelendiğinde diğer çalgılar grubunun sıra ortalamasının en yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte bu grup yalnızca bir katılımcıdan oluşmaktadır. Temel çalgı grupları arasında ise en yüksek sıra ortalamaları keman ($SO = 19.17$) ve gitar ($SO = 19.07$) gruplarında gözlenmiştir. Ancak bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı değildir. Etki büyüklüğü değeri ($\epsilon^2 = .00$), çalgı türünün veli beklentilerinin karşılanma düzeyi üzerinde ihmal edilebilir düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 12.

Çalgı Eğitimine Başlama Sebebine Göre Kruskal–Wallis Testi Sonuçları

Çalgı Eğitimine Başlama Sebebi	N	SO	χ^2	p	ϵ^2	Post-hoc
Veli karar verdi	8	11.94	10.24	.017*	.26	Anlamli ikili fark yok
Arkadaşlarından etkilendi	2	28.25				
Öğretmeni yönlendirdi	5	9.10				
Kendisi karar verdi	17	19.44				

Veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinin öğrencilerin çalgı eğitimine başlama sebeplerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal–Wallis H testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir, $H(3) = 10.24$, $p = .017$. Sıra ortalamaları incelendiğinde en yüksek değerin arkadaşlarından etkilenecek çalgı eğitimine başlayan öğrencilerde ($SO = 28.25$), en düşük değerin ise öğretmen yönlendirmesiyle başlayan öğrencilerde ($SO = 9.10$) olduğu görülmüştür. Etki büyüklüğü değeri ($\epsilon^2 = .26$) incelendiğinde, çalgı eğitimine başlama sebebinin veli beklentilerinin karşılanma düzeyi üzerinde büyük düzeyde bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Bonferroni düzeltmeli ikili karşılaştırmalar sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (tüm düzeltilmiş p değerleri $> .05$). Bu durumun örneklem büyüklüğünün sınırlı olmasından ve bazı gruplardaki katılımcı sayılarının düşük olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Tablo 13.

Çalgı Eğitimi Alma Süresine Göre Kruskal–Wallis Testi Sonuçları

Çalgı Eğitimi Alma Süresi	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Anlamli Farklilik Etki Büyüklüğü (ϵ^2)
3–5 ay	6	14.83	3.77	.438	Yok
6 ay–1 yıl	9	20.11			
1–2 yıl	7	12.93			
3–4 yıl	4	13.00			
4 yıldan fazla	6	19.25			

Araştırmaya katılan öğrencilerin çalgı eğitimi alma sürelerine göre veli beklentilerinin karşılanma düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal–Wallis H testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, $H(4) = 3.77$, $p = .438$. Sıra ortalamaları incelendiğinde en yüksek değerin 6 ay–1 yıl arasında eğitim alan öğrencilerde ($SO = 20.11$), en düşük değerin ise 1–2 yıl arasında eğitim alan öğrencilerde ($SO = 12.93$) olduğu görülmüştür. Ancak bu farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlı değildir. Etki büyüklüğü değeri ($\epsilon^2 = .00$), çalgı eğitimi alma süresinin veli beklentilerinin karşılanma düzeyi üzerinde ihmal edilebilir düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 14.

Yaş ile Veli Beklentileri Arasındaki Spearman Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	rs	p
Çocuğun yaşı – Veli beklentileri puanı	.060	.746

Not. r_s = Spearman sıra farkları korelasyon katsayısı. $p < .05$ anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Araştırmada çocuğun yaşı ile veli beklentilerinin karşılanma düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Spearman sıra farkları korelasyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonucunda değişkenler arasında pozitif yönlü ancak istatistiksel olarak anlamlı olmayan çok zayıf bir ilişki bulunmuştur ($r_s = .060$, $p = .746$). Bu sonuç, öğrencilerin yaşlarının veli beklentilerinin karşılanma düzeyi ile ilişkili olmadığını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada özel müzik kurslarında eğitim alan öğrencilerin velilerinin beklentilerinin karşılanma düzeyi çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda velilerin genel memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir ($M = 1.50$, $SS = 0.57$). Bu bulgu, araştırmaya katılan velilerin özel müzik kurslarında sunulan eğitim hizmetlerini genel olarak olumlu değerlendirdiklerini göstermektedir. Elde edilen sonuç, özel müzik eğitiminin yalnızca müzikal becerilerin geliştirilmesine değil, aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duyuşsal gelişimlerine katkı sağlayan bir süreç olarak algılandığını ortaya koyan çalışmalarla paralellik göstermektedir (Peng vd., 2025; Ho vd., 2024).

Araştırmanın dikkat çekici bulgularından biri, velilerin öğretmenlerin öğrenciyle kurduğu iletişim ve öğretmenlerin mesleki yeterliklerine ilişkin değerlendirmelerinin oldukça olumlu olmasıdır. Literatürde özel müzik eğitiminde öğretmenin yalnızca teknik bilgi aktaran bir kişi olmadığı, aynı zamanda öğrencinin motivasyonunu destekleyen ve öğrenme sürecini yönlendiren temel aktörlerden biri olduğu vurgulanmaktadır (Sembiring vd., 2025; Bruin, 2021). Bu bağlamda araştırma bulguları, öğretmenlerin pedagojik yeterliklerinin ve öğrenciyle kurdukları etkili iletişimin veli memnuniyetinin oluşmasında önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Zhi-ping ve arkadaşları (Zhi-ping vd., 2024), öğretmenlerin iletişim becerilerinin ve öğrenciye yönelik destekleyici yaklaşımlarının veli memnuniyetini anlamlı düzeyde etkilediğini belirtmektedir.

Araştırmada kursların fiziksel koşullarına ilişkin değerlendirmelerin diğer boyutlara göre daha düşük düzeyde memnuniyet içerdiği görülmüştür. Bu durum, velilerin eğitim hizmetinin niteliğinden genel olarak memnun olmakla birlikte, eğitim ortamlarının fiziksel standartlarına yönelik beklentilerinin devam ettiğini düşündürmektedir. Benzer biçimde Buldu ve Pekacar (2023) ile Akbudak ve Taşdemir (2021), eğitim ortamlarının fiziksel yeterliklerinin öğrenci başarısı ve veli memnuniyeti üzerinde etkili olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla özel müzik kurslarının yalnızca öğretim süreçlerine değil, fiziksel öğrenme ortamlarının geliştirilmesine de yatırım yapmaları önemli görünmektedir.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, öğrencilerin çalgı eğitimine başlama nedenine göre veli beklentilerinin karşılanma düzeyinde anlamlı farklılık bulunmasıdır. Her ne kadar Bonferroni düzeltmeli ikili karşılaştırmalarda gruplar arasında anlamlı fark belirlenememiş olsa da, genel analiz sonuçları öğrencilerin eğitime başlama süreçlerinin veli değerlendirmeleri

üzerinde etkili olabileceğine işaret etmektedir. Özellikle öğrencilerin yarısından fazlasının (%53.1) çalgı eğitimine kendi isteğiyle başlamış olması dikkat çekicidir. Bu bulgu, içsel motivasyonun müzik eğitiminin sürdürülebilirliği açısından önemli olduğunu ortaya koyan çalışmalarla örtüşmektedir (Stavrou, 2026; Sharma, 2024). Öğrencinin kendi isteğiyle katıldığı eğitim süreçlerinde öğrenmeye yönelik bağlılığın ve devamlılığın daha güçlü olduğu bilinmektedir. Bu durum, müzik eğitiminde öğrenci merkezli yaklaşımın önemini desteklemektedir.

Sonuç olarak araştırma bulguları, özel müzik kurslarında veli memnuniyetinin büyük ölçüde öğretmenlerin mesleki yeterlikleri, öğrenciyle kurdukları iletişim ve eğitim sürecine yönelik destekleyici yaklaşımları ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Buna karşılık fiziksel koşulların diğer boyutlara göre daha düşük düzeyde değerlendirilmesi, kurumların eğitim ortamlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmelerinin önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca öğrencilerin çalgı eğitimine başlama nedeninin veli beklentilerinin karşılanma düzeyi üzerinde etkili olması, müzik eğitiminde öğrencilerin ilgi ve tercihlerini merkeze alan yaklaşımların önemini desteklemektedir. Bu araştırma, özel müzik kurslarında eğitim alan öğrencilerin velilerinden oluşan 32 kişilik bir çalışma grubuyla sınırlıdır. Bu nedenle elde edilen bulguların genellenmesinde dikkatli olunmalı ve farklı örneklemelerle desteklenmelidir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda, özel müzik kurslarının veliler tarafından olumlu değerlendirilen öğretmen yeterliği ve öğretmen-öğrenci iletişimi gibi güçlü yönlerini korumaya ve geliştirmeye yönelik çalışmalarını sürdürmeleri önerilmektedir. Velilerin görece daha düşük değerlendirdiği fiziksel koşulların iyileştirilmesi, eğitim ortamlarının niteliğinin artırılmasına ve veli memnuniyetinin güçlendirilmesine katkı sağlayabilir. Öğrencilerin çalgı eğitimine kendi istekleriyle başlamalarının beklentilerin karşılanma düzeyi üzerinde etkili olduğu dikkate alınarak, öğrencilerin ilgi ve tercihlerini merkeze alan yönlendirme süreçlerine önem verilmelidir. Ayrıca veli-öğretmen iletişimini destekleyen düzenli bilgilendirme ve geri bildirim uygulamalarının yaygınlaştırılması yararlı olabilir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda daha geniş örneklemelerle çalışılması ve farklı bölgelerdeki özel müzik kurslarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi önerilmektedir.

Etik Kurul İzni

Bu araştırma için Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik kurul izni alınmıştır. Araştırma, Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 10.04.2025 tarihli ve 230 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Ayrıca söz konusu etik kurul kararı, Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün 18.04.2025 tarih ve 906359 sayılı Olur'u ile onaylanmıştır.

Araştırmacı Katkı Oranı

Bu çalışma iki araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Şerif Gayretli araştırmanın planlanması, literatür taraması, araştırma deseni, veri analizi, bulguların yorumlanması ve makalenin yazım süreçlerinde görev almıştır. İbrahim Halil Kayadağ ise veri toplama süreci, saha uygulamaları ve verilerin elde edilmesine yönelik çalışmaları yürütmüştür.

Yazar katkı oranları aşağıdaki gibidir:

- Şerif Gayretli: %70
- Halil İbrahim Kayadağ: %30

Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı

Bu araştırmanın literatür taraması sürecinde, ilgili kaynakların belirlenmesi ve sınıflandırılmasında; ayrıca metnin dil, anlatım ve yazım açısından gözden geçirilmesi süreçlerinde yapay zekâ destekli uygulamalardan yararlanılmıştır. Yapay zekâ araçları yalnızca araştırma sürecine destek amacıyla kullanılmış olup, çalışmanın bilimsel içeriği, veri analizi, yorumlanması ve nihai metnin sorumluluğu tamamen yazarlara aittir.

Çatışma Beyanı

Yazarlar, bu araştırmanın yürütülmesi, yazımı ve yayımlanması süreçlerinde herhangi bir kişi, kurum veya kuruluş ile çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedir.

Finansal Destek

Bu araştırma için herhangi bir kamu kurumu, özel kuruluş veya fon sağlayıcı kurumdan finansal destek alınmamıştır.

KAYNAKÇA

- Akbudak, H., & Taşdemir, T. (2021). Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Bireysel Çalgı Tercihlerini Etkileyen Faktörler. *İnönü Üniversitesi Kültür Ve Sanat Dergisi*, 7(2), 285-296. <https://doi.org/10.22252/ijca.1035341>
- Auh, Y., Im, M., Kim, C., & Hwang, S. (2021). Educating Global Citizenship in a Changing World via After-school Music Program in Korea. *Pedagogical Research*, 6(4). <https://doi.org/10.29333/pr/11302>
- Azbağ, D., & Altun, Z. D. (2025). Müzik Alanı Dışında Eğitim Veren Akademisyenlerin Görev Aldıkları Koroya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 1733–1764. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2025.-1568878>
- Bruin, L. (2021). Instrumental music educators in a COVID landscape: A reassertion of relationality and connection in teaching practice. *Frontiers in Psychology*, 11, 624717. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.624717>
- Buldu, M., & Güner Pekacar, R. (2023). İdeal Bir Okul Öncesi Eğitim Ortamı: Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 625-643. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.1285749>
- Cui, C., & Xie, X. (2024). A comparison of the parental values of children's extracurricular music learning in Guilin, China and in Tampa, United States. *Frontiers in Psychology*, 15, 1275734–1275734. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1275734>
- Düztaban, G. Y. (2024). Çocuklarda Müzik Eğitimine İlişkin Yaygın Eğitim Süreçlerine Yönelik Yaklaşımlar Ve Türkiye'deki Uygulamalar. *International Journal of Social Sciences*, 9(1), 238–258. <http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.21.13>
- Güven, E., & Erol, İ. L. (2019). 12-14 Yaş Grubu Çocukların Müziğe İlişkin Tutumları İle Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *The Journal of International Lingual Social and Educational Sciences*, 5(1), 174-189. <https://doi.org/10.34137/jilses.584278>

- Ho, C. S. M., Lu, J., & Liu, L. C. K. (2024). Advertising a school's merits in Hong Kong: Weighing academic performance against students' whole-person development. *Asia Pacific Education Review*, 25, 1419–1431. <https://doi.org/10.1007/s12564-024-09960-7>
- Hou, Y., & Ayo, E. B. (2024). *Exploring musical aptitude, parental involvement and challenges: Basis for enhancing the music program*. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 9(8), 296–307. <https://doi.org/10.38124/ijisrt/IJISRT24AUG093>
- Ismail, F. I. (2014). *Personal beliefs and attitudes towards music training for young children: Perspectives of Chinese parents in Malaysia* [Master's thesis, Universiti Teknologi MARA]. UiTM Institutional Repository.
- Kawase, S., & Kitabayashi, Y. (2023). Perspectives of teachers at music schools toward children's extra-musical abilities promoted by music lessons. *Frontiers in Psychology*, 14, 1190731–1190731. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1190731>
- Kaya, M. N. E. (2025). Erken Çocukluk Döneminde Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimine Etkileri Üzerine Kavramsal Bir Çerçeve. In *Özgür Yayınları eBooks*. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub883.c3617>
- Koops, L. H. (2018). Musical tweens: child and parent views on musical engagement in middle childhood. *Music Education Research*, 20(4), 412–426. <https://doi.org/10.1080/14613808.2018.1491541>
- Peng, D., Keat, O. B., Khatibi, A., & Tham, J. (2025). *Factors influencing parental intention on children involvement in music curriculum education*. *Edelweiss Applied Science and Technology*, 9(6), 225–241. <https://doi.org/10.55214/25768484.v9i6.7790>
- Sembiring, P., Muqri, A., & Nurfalah, A. R. (2025). From instruction to inspiration: Pedagogical approaches for teaching in private music education. *Diajar: Jurnal Pendidikan dan Pembelajaran*, 4(2), 177–184. <https://doi.org/10.54259/diajar.v4i2.4203>
- Sharma, R. (2024). The effects of parental involvement on student academic success. *Global International Research Thoughts*, 12(1), 43–48. <https://doi.org/10.36676/girt.v12.i1.111>
- Szűcs, T., Váradi, J., Kelemen, H., Miklódi-Simon, Z., & Pusztai, G. (2023). The Role of Parents in Their Children's Artistic Education: The Effect of Parental Involvement in the Transgenerational Process. *Harmonia Journal of Arts Research and Education*, 23(2), 375–386. <https://doi.org/10.15294/harmonia.v23i2.42547>
- Ustaoglu, B., & Baris, D. A. (2025). Bolu'daki Özel Okullarda Müzik Dersine Yönelik Veli Beklentileri ve Müzik Öğretmeni Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 1287–1302. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2025..-1551302>
- Yıldırım, E., & Aksoy, Y. (2025). BİLSEM'deki Öğrenci ve Velilerin Müzik Eğitimi Deneyimlerine İlişkin Görüşleri. *Yaşadıkça Eğitim*, 39(2), 411–428. <https://doi.org/10.33308/26674874.2025392833>
- Zhi-ping, F., Khan, S., & Kanjanarat, K. (2024). Bridging Expectations and Satisfaction: The Effectiveness of After-School Music Training at Meiledi Art Center, Nanning, China. *Journal of Advances in Humanities Research*, 3(3), 1–26. <https://doi.org/10.56868/jadhur.v3i3.232>

Zulkifli, N. (2013). *Parents' expectations in their child's private music lessons* [Master's thesis, Universiti Teknologi MARA]. UiTM Institutional Repository.